

เหตุแห่งความสุขที่แท้จริง

นำเสนอเมื่อ : 15 เม.ย. 2552

ผู้ทำดียอมได้ดี ผู้ทำชั่วยอมได้ชั่ว

๑ สิ่งปรารถนาของมนุษย์

อันความสุขยอมเป็นที่ปรารถนาของคนทุกๆ คน และทุกๆ คนยอมเคยประสบความสุขมาแล้ว ความสุขเป็นอย่างไร จึงเป็นที่รู้จักกันอยู่ในเวลาที่กายและจิตใจอิ่มเอิบ สมบูรณ์ สบาย ก็กล่าวกันว่าเป็นสุข ความสุขจึงเกิดขึ้นที่กายและใจนี้เอง

๑ ความสุขทางร่างกาย

สำหรับกายนั้น เพียงให้เครื่องอุปโภคบริโภคพอให้เป็นไปได้ก็เห็นว่าสบาย แม้กายสบายดังกล่าวนั้น ถ้าจิตไม่สบาย กายก็พลอยซบเซาหมองดวย

ส่วนกายเมื่อไม่สบายด้วยความเจ็บป่วย หรือด้วยความคับแค้นอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าจิตยังราเริงสบายอยู่ ก็ไม่รู้สึกว่าเป็นทุกข์เป็นรอนเทาใดนัก และ **ความไม่สบายของกายก็อาจบรรเทาไปได้ เพราะเหตุนี้ความสุขจิตสุขใจนั้นแลเป็นสำคัญ**

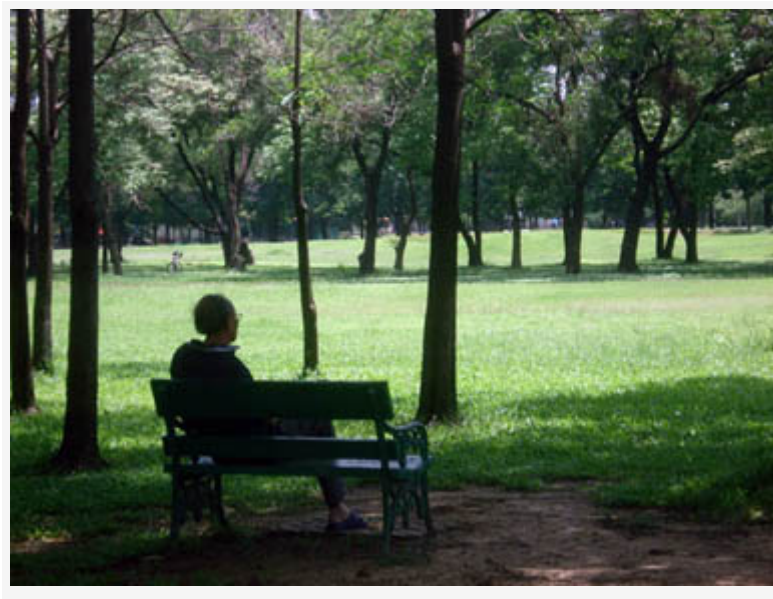
๑ ความสุขทางจิตใจ

อันความสุขทางจิตใจนี้ คิดๆ ดูก็เห็นว่าหาได้ไม่ยากอีก **เพราะความสุขอยู่ที่จิตใจของตนเอง** จักต้องการให้จิตเป็นสุขเมื่อใดก็หาจะได้ ใครๆ เมื่อคิดดูก็จักต้องยอมรับว่าหากคิดเห็นอย่างนั้น แต่ก็ต้องยอมจนอีกว่า สามัญชนทำไม่ได้เสมอไป เพราะยังต้องการเครื่องอุปกรณ์แห่งความสุข มีเงินทอง เครื่องอุปโภคบริโภค เป็นต้น

ถ้าเครื่องอุปกรณ์แห่งความสุขขาดไป หรือมีไม่เพียงพอ ก็ทำให้เป็นสุขมิได้ นี้เรียกว่ายังต้องปล่อยใจให้เป็นไปตามเหตุการณ์อยู่ ขอให้เป็นอย่างจริง เพราะเหตุฉะนั้น ในที่นี้จึงประสงค์ความสุขที่มีเครื่องแวดล้อม หรือที่เรียกว่า สุขสมบัติ อันเป็นความสุขขั้นสามัญชนทั่วไป

๑ ความสุขอยู่ที่ไหน ?

คิดดูเผินๆ ความสุขนี้หาจักหาได้ไม่ยาก เพราะในโลกนี้มีเครื่องอุปกรณ์แห่งความสุขแวดล้อมอยู่โดยมาก หากสังเกตดูชีวิตของคนโดยมากที่กำลังดำเนินไปอยู่ จักรู้สึกวาทตรงกันข้ามกับที่คิดคาด ทั้งนี้มิใช่เพราะเครื่องแวดล้อมอุดหนุนความสุขในโลกนี้มีน้อยจนไม่เพียงพอ แต่เป็นเพราะผู้ขาดแคลนความสุขสมบัติไม่ทำเหตุอันเป็นศรีแห่งสุขสมบัติ จึงไม่ได้สุขสมบัติเป็นกรรมสิทธิ์ **ส่วนผู้ที่ทำเหตุแห่งสุขสมบัติ ย่อมได้สุขสมบัติมาเป็นกรรมสิทธิ์** เพราะเหตุนี้ ผู้ปรารถนาสุขจึงสมควรจับเหตุให้ใดก่อนว่า อะไรเป็นเหตุของความสุข และอะไรเป็นเหตุของความทุกข์

๑ เหตุแห่งความสุข และเหตุแห่งความทุกข์

บางคนอาจเห็นว่า เหตุของความสุขความทุกข์อยู่ภายนอก คือสุขเกิดจากสิ่งภายนอก มีเงินทอง ยศ ชื่อเสียง บ้านที่สวยงาม เป็นต้น ส่วนความทุกข์ก็เกิดจากสิ่งภายนอกนั้นเหมือนกัน บางคนอาจเห็นว่าความสุขความทุกข์เกิดจากเหตุภายใน

๑ เจ็บใจของความสุข

สิ่งภายนอกโดยมากถ้าเป็นส่วนที่ดี มีเงินทอง ยศชื่อเสียง เป็นต้น ก็เป็นที่ปรารถนาตรงกันของคนเป็นอันมาก จึงต้องมีการแสวงหาแข่งขันกันโดยทางใดทางหนึ่ง เมื่อได้มาก็ให้เกิดความสุขเพราะสมปรารถนาบาง เพราะนำไปเลี้ยงชีพตน และผู้อื่นให้อิ่มหนำสำราญบาง สิ่งภายนอกยอมอดหนุนความสุขจะนี้

แต่สิ่งภายนอกเป็นของไม่ยั่งยืน แปรเปลี่ยนอยู่เสมอ
ความสุขที่เกี่ยวข้องติดอยู่ก็ต้องแปรเปลี่ยนไป ความทุกข์จึงปรากฏขึ้นติดๆ กันไปที่เดียว ความสุขเช่นนี้เป็นความสุขที่ลอยไปลอยมา หูหรือเรียกว่าเป็นความสุขลูกโป่ง และในแสวงหา ถ้าไม่ได้หรือได้สิ่งที่ไม่ชอบก็ให้เกิดความทุกข์ เพราะไม่สมปรารถนา

ขอขอบคุณเนื้อหาข่าว คุณภาพดี โดย: พระประวัติและปฏิปทา
สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช